

Representantforslag 38 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Rigmor Andersen Eide, Knut Arild Hareide og Kjell Ingolf Ropstad

Dokument 8:38 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Rigmor Andersen Eide, Knut Arild Hareide og Kjell Ingolf Ropstad om å sikre at Telenors del-eide selskap Vimpelcom ikke etablerer seg i skatteparadiset Bermuda

Til Stortinget

Bakgrunn

Skatteparadiser tilbyr hemmelighet, fiktivt bosted og nullskatt for å tiltrekke seg kapital og inntekter som egentlig skulle vært beskattet i andre land. Dermed bidrar skatteparadiser til å unndra midler fra fellesskapet i andre land, og gjør det vanskelig for andre land å opprettholde høye skatter på kapital. Resultatet er mindre penger til statskassen til fordeling og velferd for innbyggerne. Utviklingsland rammes særlig hardt av dette, fordi de har et smalere skattegrunnlag enn rike land og fordi de får mer av skatteinntektene fra kapital. Skatteparadiser gir generelt mindre gjennomsiktighet og åpenhet i næringslivet, og skaper muligheter for korrupsjon og hvitvasking av penger.

Finanskrisen har vist at mange finansinstitusjoner hadde forpliktelser som ikke var bokført i regnskapene, fordi forpliktelsene var registrert i skatteparadis skjermet for innsyn. Skatteparadisenes hemmelighet gjør at de ulike investorene får ulik informasjon. Dette er en kilde til markedssvikt, som bidrar til økt risiko og høyere lånekostnader. En viktig lærdom fra finanskrisen er derfor at ansvarlige myndigheter i ulike land må gå sammen om å bekjempe skatteparadiser for å oppnå en bedre regulering av internasjonale finansmarkeder.

Forslagsstillerne viser til at disse momentene var sentrale i rapporten fra det regjeringsoppnevnte Kapitalfluktutvalget, som ble lagt frem i juni 2009. Utvalgets leder, professor Guttorm Schjelderup, understreket at skatteparadiser må bekjempes, blant annet fordi de gjør det lønnsomt for eliten i utviklingsland å hindre en demokratisk utvikling. Han brukte Filipinene, Malaysia og Indonesias regnskoger som eksempler på inntekter fra naturressurser som eksporteres til skatteparadiser på innbyggernes bekostning.

Regjeringen har, både i forbindelse med fremleggelsen av rapporten og i andre sammenhenger, understreket at norske myndigheter støtter utvalgets konklusjoner og sagt at Norge skal "gå foran" i dette spørsmålet. Etter en bred evaluering av de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland konkluderte Regjeringen 3. april 2009, blant annet, med at det i eierskapsutøvelsen i selskaper der pensjonsfondet har investeringer, skal stilles "klare forventninger" til å "motvirke bruk" av skatteparadiser. Miljø- og utviklingsminister Erik Solheim uttalte til Dagbladet 2. februar 2009 at skatteparadiser er "en nøkkel" til å løse både finanskrisen, terrorisme, fattigdom og narkotikaproblemer. Sosialistisk Venstreparti stortingsgruppe mente, ifølge Dagens Næringsliv 14. juli 2007, at det var uetisk å investere i skatteparadiser, og at Statens pensjonsfond – Utland burde trekke seg ut av selskaper som var etablert i skatteparadiser.

Forslagsstillerne viser til at det kort tid etter fremleggelsen av Kapitalfluktutvalgets rapport og etableringen av de nye retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland, ble klart at Telenor, hvor staten gjennom Nærings- og handelsdepartementet har 54 pst. av aksjene, hadde inngått en avtale med den russiske Alfagruppen om at selskapet Vimpelcom skulle etablere seg i Nederland og skatteparadiset Bermuda i løpet av 2010. Telenors offisielle begrunnelse for etableringen i disse landene var at det var viktig at

selskapet ble etablert på en "nøytral juridisk plattform". Anti-korrupsjonsorganisasjonen Transparency International mener at avtalen burde få "varsellokkene til å ringe" i Regjeringen. Nærings- og handelsminister Sylvia Brustads kommentar til avtalen var at den var en "god løsning".

Forslagsstillerne mener at det er liten sammenheng mellom Regjeringens gode intensjoner om å bekjempe skatteparadiser, et mål det er bred politisk enighet om, og Regjeringens aktive støtte til at det statlig eide Telenor etablerer et selskap i et skatteparadis. Forslagsstillerne mener at Regjeringen må bruke sin innflytelse i Telenors styrende organer til å sik-

re at Vimpelcom ikke etablerer seg i skatteparadiset Bermuda.

Forslag

Det fremsettes på denne bakgrunn følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen, gjennom sin innflytelse i Telenors styrende organer, sikre at Vimpelcom ikke etablerer seg i skatteparadiset Bermuda.

16. desember 2009